

Miljø- og Fødevarerministeriet

mfvm@mfvm.dk

c.c. Heidi Ravnborg

lheira@mfvm.dk

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000

F +45 3339 4141

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Vedr. journalnummer 2019-1203 bemærkninger fra Landbrug & Fødevarer til udkast til nationalt program for reduktion af luftforurening med tilhørende udkast til miljøvurdering

I forbindelse med revisionen i 2012 af Gøteborgprotokollen under UNECE konventionen om langtrækkende grænseoverskridende luftforurening (LRTAP) forpligtede den daværende regering Danmark på et reduktionsmål for ammoniak på 24 pct. i 2020 sammenlignet med 2005. Da NEC-direktivet er EU's implementering af Gøteborgprotokollen, er også NEC-direktivets 24 pct. reduktionskrav i 2020 en direkte følge af den danske regerings beslutning i 2012.

Landbrug & Fødevarer har helt tilbage fra forhandlingerne om revisionen af Gøteborgprotokollen været helt uforstående overfor det danske ønske om at reducere med 24 pct. set i lyset af, at Danmark i forvejen er et af de lande, der har reduceret mest og at EU's gennemsnitlige reduktionsmål for 2020 kun er 6 pct,

Vi noterer os, at der i regeringens klima- og luftudspil skrives, at "Danmark har i dag et af de mest miljøvenlige og effektive landbrug i Europa" og at landbruget "...siden 1990 (har) formået at sænke udledningen af drivhusgasser og ammoniak til luften, samtidig med at produktionen er steget".

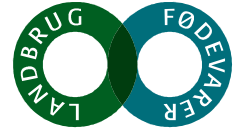
Vi har under implementering af NEC-direktivet klart gjort opmærksom på, at når 94 pct. af ammoniakemissionen i Danmark er landbrugsrelateret, så kan et 24 pct. reduktionsmål i 2020 ikke nås uden alvorlige erhvervsøkonomiske konsekvenser for landbruget i Danmark. Det skyldes, at en lang række tiltag til reduktion af ammoniak allerede var vedtaget og gennemført i Danmark inden 2005, som er referenceåret for reduktionskravet på 24 pct. Danmark har således i hele perioden fra 1990 til 2016 reduceret ammoniakemissionen med 40 pct., hvor det tilsvarende tal for EU er 23 pct.

Vi undrer os forøvrigt over, at tiltag i forhold til ikke-landbrugsrelaterede kilder overhovedet ikke adresseres i det nationale program for reduktion af luftforurening. Det er vores opfattelse, at en indsats i forhold til ammoniakilder uden for landbruget også kunne bidrage til en vigtig reduktion i de samlede danske udledninger af ammoniak.

Den danske regering oplyste tilbage i 2012, at reduktionsmål på 24 pct. var baseret på en fastholdelse af allerede besluttede tiltag i eksisterende EU eller national lovgivning. Det fremgår bl.a. af orienteringsnotat af 16. april 2012 til Folketinget fra Miljøministeriet.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarerhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem *Landbrugsraadet*, *Danske Slagterier*, *Dansk Svineproduktion*, *Dansk Landbrug* med *Dansk Landbrugs Medier* og *Dansk Landbrugsrådgivning*, samt væsentlige dele af *Mejeriforeningens* aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetenceklynge med 150.000 beskæftigede og en samlet eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

Landbrug & Fødevarer har derfor en klar forventning om, at hvis det for at nå de danske reduktionsmål er nødvendigt at pålægge landbrugserhvervet reduktionskrav udover et niveau svarende til bedste tilgængelige teknik, må erhvervet sikres fuld økonomisk kompensation.

Specifikke bemærkninger

Kapitel 2, ammoniak

"For ammoniak er Danmark blandt de lande, der har opnået de højeste reduktioner i udledningen med næsten en halvering siden 1990'erne"

Der kan tilføjes til ovenstående, at Danmark *både* har reduceret ammoniakemissionen og øget produktionen siden 1990'erne.

Jf. vores indledende bemærkninger betyder det, at det er dyrere - for samfundet, erhvervet og den enkelte producent – at reducere de næste tons ammoniak i Danmark end i EU generelt, fordi de mest omkostningseffektive løsninger allerede er implementeret før 2005, som er basisåret for beregning af reduktionsforpligtelserne i NEC direktivet.

Kapitel 2, afsnit 2.1.3.1 s. 19 faktaboks "Fakta om ammoniak"

I faktaboksen om partikler s. 13 er der redegjort for udenlandske kilders bidrag til partikelforurening i Danmark. En lignende oplysning bør fremgå for ammoniak i faktaboksen om ammoniak. Vi foreslår følgende formulering af 3. dot og tilføjelse af en 4. dot til faktaboksen:

Dot 3: *Ammoniak skader miljøet ved at bidrage til forurening og ved at tilføre kvælstof næringsstoffer via luften til f.eks. næringsfattige naturområder via luften, hvorved hvor det kan bidrage til, at artsrigdommen reduceres*

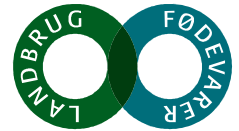
Dot 4: *Ammoniak er sammen med NOx de væsentligste kilder til forurening med luftbåren kvælstof. 66 pct. af den samlede deposition af luftbårent kvælstof på det danske landareal stammer fra udenlandske kilder.*

Kapitel 3, tabel 4

De viste emissioner for ammoniak i 2005 samt fremskrivning af emissioner til 2020, 2025 og 2030 må være de korrigerede emissioner (korrigeret for emission fra voksende afgrøder mm) - bør være de ukorrigerede (svarende til de værdier, der kan aflæses i DCE rapport 298 (2018), s. 6, tabel S.1)

Kapitel 3, afsnit 3.1,2 s. 30-31 "Særligt om usikkerhed på ammoniakfremskrivningen"

Afsnittet giver en god beskrivelse af den betydelige usikkerhed, der knytter sig til ammoniakfremskrivningerne. Denne usikkerhed understreger behovet for at have maksimalt fokus på at minimere usikkerhederne på emissionsopgørelserne for at sikre et solidt fagligt grundlag for evaluering og prioritering af luftkvalitetsindsatsen i Danmark.

Kapitel 4, afsnit 4.3.1 s. 44 "Fortsatte ammoniakkrav ved miljøgodkendelse af husdyrbrug"

Det løbende arbejde med at definere BAT-niveau for ammoniakemission fra husdyrbrug kan yde et vigtigt bidrag til reduktion af emissionen. Det forudsætter dog, at der investeres i nye stalde, da implementering af ny teknologi oftest vil ske i forbindelse med nybyggeri. Derfor skal indsatsen for at mindske ammoniakemissionen også ses i sammenhæng med de generelle erhvervsøkonomiske vilkår for husdyrproduktionen i Danmark.

Det skal dog også understreges, at arbejdet med at fastlægge BAT-niveauet for ammoniakemission fra husdyrbrug må ske helt uafhængigt af Danmarks nationale forpligtelser i forhold til NEC-direktivet. Fastlæggelsen af BAT-niveau skal ske ud fra, hvad der er bedste tilgængelige teknik, hvilket bl.a. indebærer, at teknikken kan anvendes i praksis på økonomiske og tekniske levedygtige vilkår. Det danske niveau for BAT for svine- og fjerkræproduktioner skal desuden fastlægges i overensstemmelse med EU BAT niveauet, som det er beskrevet i BAT referencedokumentet for svine- og fjerkræproduktioner. Hvad Danmark har forpligtet sig til som nationalt mål for ammoniak, er helt uvedkommende i forhold til BAT-processen.

Dette er en væsentlig pointe i forhold til arbejdet med BAT, og vi vil derfor foreslå, at der efter sidste punktum i afsnit 4.3.1 tilføjes:

Det er forventningen, at opdateringen af vidensgrundlaget for BAT kan bidrage til at mindske emissionen af ammoniak, men fastlæggelsen af BAT niveauerne vil ske efter principperne for vurdering af en tekniks tekniske og økonomisk tilgængelighed og i overensstemmelse med EU niveauer for BAT.

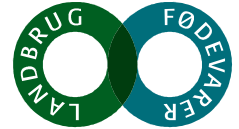
Kapitel 4, afsnit 4.3.2 "Udvalg om ammoniakreducerende tiltag"

Forslaget om et udvalg om ammoniakreducerende tiltag blev første gang præsenteret i regeringens klima- og luftudspil "Sammen om en grønnere fremtid" i oktober 2018. Dengang blev udvalgets opgave beskrevet som at "...vurdere mulige tiltag, der kan bidrage til opfyldelsen af målene om reduktion af ammoniak i NEC-direktivet. Blandt andet skal udvalget undersøge, hvordan ammoniakreducerende teknologier kan fremmes via støttemodeller, pilotordninger eller lignende".

I udkastet til nationalt program for reduktion af luftforurening beskrives udvalgets opgave indledningsvis som at

"..undersøge mulighederne og komme med forslag til en balanceret løsning, der kan bidrage til at nedbringe ammoniakemissionen uden at sætte erhvervets konkurrenceevne over styr".

Det kan vi tilslutte os uden forbehold, og det er i tråd med beskrivelsen af udvalgets opgaver i klima- og luftudspillet. Men med sidste punktum i 2. afsnit "Initiativerne, som udvalget skal præsentere, [ska] bringe Danmark i mål med dets reduktionsforpligtelser" og sidste punktum i 3. afsnit "Initiativerne skal som nævnt dog sikre, at reduktionsmålet for ammoniak nås" siges det klart, at udvalget får en bunden opgave med at bringe Danmark i mål med reduktionsforpligtelserne for ammoniak i NEC direktivet.

Med tekstforslaget i programudkastet går man væsentligt videre i beskrivelsen af udvalgets mål, idet udvalgets forslag nu ikke skal "bidrage til opfyldelsen af målene.." men ".. sikre, at reduktionsmålet for ammoniak nås". Det er en meget væsentlig stramning af udvalgets mål, som går langt videre end det, der er foreslået i regeringens luft- og klimaudspil.

Landbrug & Fødevarer mener som tidligere nævnt ikke, det er muligt at nå de nationale reduktionsmål for ammoniak, uden at det får store erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det bør derfor fremgå, at en vigtig opgave for udvalget vil være at fastlægge behovet for økonomisk kompensation til erhvervet, hvis det (som forventet) vil vise sig nødvendigt at stille reduktionskrav, der går videre end hvad der svarer til BAT-niveau, for at nå Danmarks nationale reduktionsmål. Det, mener vi også, ligger i forlængelse af regeringens luft- og klimaudspil, hvor en af udvalgets opgaver er at undersøge, hvordan ammoniakreducerende teknologier kan fremmes via støtte modeller, pilotordninger eller lignende.

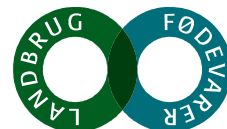
Desuden mener vi også, det er nødvendigt i udvalget eller i et parallelt udvalg at vurdere reduktionskrav for andre kilder end landbrug. Med de seneste fremskrivninger vil Danmark have en manko på ca. 5.000 tons ammoniak i 2020 i forhold til reduktionsmålet. Det svarer i størrelsesordenen til ammoniakemissionen fra kilder uden for landbruget. En reduktion i emissionen fra de øvrige kilder vil derfor kunne yde et vigtigt bidrag til den danske reduktionsmanko. Det er i den forbindelse værd at notere sig, at de 5 største punktkilder til ammoniakemission i Danmark ikke er landbrug, og at udledningen fra disse 5 kilder alene (i flg. EPRTR) er ca. 316 tons.

Afslutningsvis skal vi opfordre til, at der fra dansk side arbejdes målrettet på at hæve det internationale og især EU's ambitionsniveau ift ammoniakreduktion. Lande som Tyskland, Spanien, Italien og Frankrig, som i 2016 tilsammen stod for 55 pct. af ammoniakemissionen i EU, har kun leveret en samlet reduktion i ammoniakudledningen fra 1990 til 2016 på 9 pct., hvor Danmark i samme periode har reduceret med 40 pct.. Når Danmark så ovenikøbet pålægges det største reduktionskrav i 2020, hvor de fire nævnte lande har reduktionsforpligtelser på mellem 3 og 5 pct., er det undergravende for dansk landbrugs konkurrenceevne. Sammenholdt med, at ca. 2/3 af depositionen af luftbåren kvælstof på det danske landareal er fra udenlandske kilder, understreger det, at en holdbar løsning af ammoniakudfordringen for dansk landbrug og dansk natur kun findes ved et stærkt dansk internationalt engagement.

Med venlig hilsen

Henrik Bang Jensen

D 33 39 44 52
M 40 37 26 32
E hbj@lf.dk

Miljø- og Fødevarerministeriet

mfvm@mfvm.dk

c.c. Heidi Ravnborg

lheira@mfvm.dk

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000

F +45 3339 4141

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Vedr. journalnummer 2019-1203 bemærkninger fra Landbrug & Fødevarer til udkast til nationalt program for reduktion af luftforurening med tilhørende udkast til miljøvurdering

I forbindelse med revisionen i 2012 af Gøteborgprotokollen under UNECE konventionen om langtrækkende grænseoverskridende luftforurening (LRTAP) forpligtede den daværende regering Danmark på et reduktionsmål for ammoniak på 24 pct. i 2020 sammenlignet med 2005. Da NEC-direktivet er EU's implementering af Gøteborgprotokollen, er også NEC-direktivets 24 pct. reduktionskrav i 2020 en direkte følge af den danske regerings beslutning i 2012.

Landbrug & Fødevarer har helt tilbage fra forhandlingerne om revisionen af Gøteborgprotokollen været helt uforstående overfor det danske ønske om at reducere med 24 pct. set i lyset af, at Danmark i forvejen er et af de lande, der har reduceret mest og at EU's gennemsnitlige reduktionsmål for 2020 kun er 6 pct,

Vi noterer os, at der i regeringens klima- og luftudspil skrives, at "Danmark har i dag et af de mest miljøvenlige og effektive landbrug i Europa" og at landbruget "...siden 1990 (har) formået at sænke udledningen af drivhusgasser og ammoniak til luften, samtidig med at produktionen er steget".

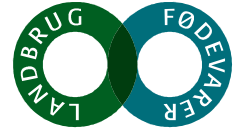
Vi har under implementering af NEC-direktivet klart gjort opmærksom på, at når 94 pct. af ammoniakemissionen i Danmark er landbrugsrelateret, så kan et 24 pct. reduktionsmål i 2020 ikke nås uden alvorlige erhvervsøkonomiske konsekvenser for landbruget i Danmark. Det skyldes, at en lang række tiltag til reduktion af ammoniak allerede var vedtaget og gennemført i Danmark inden 2005, som er referenceåret for reduktionskravet på 24 pct. Danmark har således i hele perioden fra 1990 til 2016 reduceret ammoniakemissionen med 40 pct., hvor det tilsvarende tal for EU er 23 pct.

Vi undrer os forøvrigt over, at tiltag i forhold til ikke-landbrugsrelaterede kilder overhovedet ikke adresseres i det nationale program for reduktion af luftforurening. Det er vores opfattelse, at en indsats i forhold til ammoniakilder uden for landbruget også kunne bidrage til en vigtig reduktion i de samlede danske udledninger af ammoniak.

Den danske regering oplyste tilbage i 2012, at reduktionsmål på 24 pct. var baseret på en fastholdelse af allerede besluttede tiltag i eksisterende EU eller national lovgivning. Det fremgår bl.a. af orienteringsnotat af 16. april 2012 til Folketinget fra Miljøministeriet.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarerhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem *Landbrugsraadet*, *Danske Slagterier*, *Dansk Svineproduktion*, *Dansk Landbrug* med *Dansk Landbrugs Medier* og *Dansk Landbrugsrådgivning*, samt væsentlige dele af *Mejeriforeningens* aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetenceklynge med 150.000 beskæftigede og en samlet eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

Landbrug & Fødevarer har derfor en klar forventning om, at hvis det for at nå de danske reduktionsmål er nødvendigt at pålægge landbrugserhvervet reduktionskrav udover et niveau svarende til bedste tilgængelige teknik, må erhvervet sikres fuld økonomisk kompensation.

Specifikke bemærkninger

Kapitel 2, ammoniak

"For ammoniak er Danmark blandt de lande, der har opnået de højeste reduktioner i udledningen med næsten en halvering siden 1990'erne"

Der kan tilføjes til ovenstående, at Danmark *både* har reduceret ammoniakemissionen og øget produktionen siden 1990'erne.

Jf. vores indledende bemærkninger betyder det, at det er dyrere - for samfundet, erhvervet og den enkelte producent – at reducere de næste tons ammoniak i Danmark end i EU generelt, fordi de mest omkostningseffektive løsninger allerede er implementeret før 2005, som er basisåret for beregning af reduktionsforpligtelserne i NEC direktivet.

Kapitel 2, afsnit 2.1.3.1 s. 19 faktaboks "Fakta om ammoniak"

I faktaboksen om partikler s. 13 er der redegjort for udenlandske kilders bidrag til partikelforurening i Danmark. En lignende oplysning bør fremgå for ammoniak i faktaboksen om ammoniak. Vi foreslår følgende formulering af 3. dot og tilføjelse af en 4. dot til faktaboksen:

Dot 3: *Ammoniak skader miljøet ved at bidrage til forurening og ved at tilføre [kvælstof næringsstoffer via luften](#) til f.eks. næringsfattige naturområder [via luften, hvorved hvor det kan bidrage til, at artsrigdommen reduceres](#)*

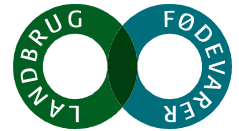
Dot 4: *Ammoniak er sammen med NOx de væsentligste kilder til forurening med luftbåren kvælstof. 66 pct. af den samlede deposition af luftbårent kvælstof på det danske landareal stammer fra udenlandske kilder.*

Kapitel 3, tabel 4

De viste emissioner for ammoniak i 2005 samt fremskrivning af emissioner til 2020, 2025 og 2030 må være de korrigerede emissioner (korrigeret for emission fra voksende afgrøder mm) - bør være de ukorrigerede (svarende til de værdier, der kan aflæses i DCE rapport 298 (2018), s. 6, tabel S.1)

Kapitel 3, afsnit 3.1,2 s. 30-31 "Særligt om usikkerhed på ammoniakfremskrivningen"

Afsnittet giver en god beskrivelse af den betydelige usikkerhed, der knytter sig til ammoniakfremskrivningerne. Denne usikkerhed understreger behovet for at have maksimalt fokus på at minimere usikkerhederne på emissionsopgørelserne for at sikre et solidt fagligt grundlag for evaluering og prioritering af luftkvalitetsindsatsen i Danmark.

Kapitel 4, afsnit 4.3.1 s. 44 "Fortsatte ammoniakkrav ved miljøgodkendelse af husdyrbrug"

Det løbende arbejde med at definere BAT-niveau for ammoniakemission fra husdyrbrug kan yde et vigtigt bidrag til reduktion af emissionen. Det forudsætter dog, at der investeres i nye stalde, da implementering af ny teknologi oftest vil ske i forbindelse med nybyggeri. Derfor skal indsatsen for at mindske ammoniakemissionen også ses i sammenhæng med de generelle erhvervsøkonomiske vilkår for husdyrproduktionen i Danmark.

Det skal dog også understreges, at arbejdet med at fastlægge BAT-niveauret for ammoniakemission fra husdyrbrug må ske helt uafhængigt af Danmarks nationale forpligtelser i forhold til NEC-direktivet. Fastlæggelsen af BAT-niveau skal ske ud fra, hvad der er bedste tilgængelige teknik, hvilket bl.a. indebærer, at teknikken kan anvendes i praksis på økonomiske og tekniske levedygtige vilkår. Det danske niveau for BAT for svine- og fjerkræproduktioner skal desuden fastlægges i overensstemmelse med EU BAT niveauet, som det er beskrevet i BAT referencedokumentet for svine- og fjerkræproduktioner. Hvad Danmark har forpligtet sig til som nationalt mål for ammoniak, er helt uvedkommende i forhold til BAT-processen.

Dette er en væsentlig pointe i forhold til arbejdet med BAT, og vi vil derfor foreslå, at der efter sidste punktum i afsnit 4.3.1 tilføjes:

Det er forventningen, at opdateringen af vidensgrundlaget for BAT kan bidrage til at mindske emissionen af ammoniak, men fastlæggelsen af BAT niveauerne vil ske efter principperne for vurdering af en tekniks tekniske og økonomisk tilgængelighed og i overensstemmelse med EU niveauer for BAT.

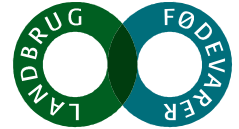
Kapitel 4, afsnit 4.3.2 "Udvalg om ammoniakreducerende tiltag"

Forslaget om et udvalg om ammoniakreducerende tiltag blev første gang præsenteret i regeringens klima- og luftudspil "Sammen om en grønnere fremtid" i oktober 2018. Dengang blev udvalgets opgave beskrevet som at "...vurdere mulige tiltag, der kan bidrage til opfyldelsen af målene om reduktion af ammoniak i NEC-direktivet. Blandt andet skal udvalget undersøge, hvordan ammoniakreducerende teknologier kan fremmes via støttemodeller, pilotordninger eller lignende".

I udkastet til nationalt program for reduktion af luftforurening beskrives udvalgets opgave indledningsvis som at

"..undersøge mulighederne og komme med forslag til en balanceret løsning, der kan bidrage til at nedbringe ammoniakemissionen uden at sætte erhvervets konkurrenceevne over styr".

Det kan vi tilslutte os uden forbehold, og det er i tråd med beskrivelsen af udvalgets opgaver i klima- og luftudspillet. Men med sidste punktum i 2. afsnit "Initiativerne, som udvalget skal præsentere, [ska] bringe Danmark i mål med dets reduktionsforpligtelser" og sidste punktum i 3. afsnit "Initiativerne skal som nævnt dog sikre, at reduktionsmålet for ammoniak nås" siges det klart, at udvalget får en bunden opgave med at bringe Danmark i mål med reduktionsforpligtelserne for ammoniak i NEC direktivet.

Med tekstforslaget i programudkastet går man væsentligt videre i beskrivelsen af udvalgets mål, idet udvalgets forslag nu ikke skal "bidrage til opfyldelsen af målene.." men ".. sikre, at reduktionsmålet for ammoniak nås". Det er en meget væsentlig stramning af udvalgets mål, som går langt videre end det, der er foreslået i regeringens luft- og klimaudspil.

Landbrug & Fødevarer mener som tidligere nævnt ikke, det er muligt at nå de nationale reduktionsmål for ammoniak, uden at det får store erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det bør derfor fremgå, at en vigtig opgave for udvalget vil være at fastlægge behovet for økonomisk kompensation til erhvervet, hvis det (som forventet) vil vise sig nødvendigt at stille reduktionskrav, der går videre end hvad der svarer til BAT-niveau, for at nå Danmarks nationale reduktionsmål. Det, mener vi også, ligger i forlængelse af regeringens luft- og klimaudspil, hvor en af udvalgets opgaver er at undersøge, hvordan ammoniakreducerende teknologier kan fremmes via støtte modeller, pilotordninger eller lignende.

Desuden mener vi også, det er nødvendigt i udvalget eller i et parallelt udvalg at vurdere reduktionskrav for andre kilder end landbrug. Med de seneste fremskrivninger vil Danmark have en manko på ca. 5.000 tons ammoniak i 2020 i forhold til reduktionsmålet. Det svarer i størrelsesordenen til ammoniakemissionen fra kilder uden for landbruget. En reduktion i emissionen fra de øvrige kilder vil derfor kunne yde et vigtigt bidrag til den danske reduktionsmanko. Det er i den forbindelse værd at notere sig, at de 5 største punktkilder til ammoniakemission i Danmark ikke er landbrug, og at udledningen fra disse 5 kilder alene (i flg. EPRTR) er ca. 316 tons.

Afslutningsvis skal vi opfordre til, at der fra dansk side arbejdes målrettet på at hæve det internationale og især EU's ambitionsniveau ift ammoniakreduktion. Lande som Tyskland, Spanien, Italien og Frankrig, som i 2016 tilsammen stod for 55 pct. af ammoniakemissionen i EU, har kun leveret en samlet reduktion i ammoniakudledningen fra 1990 til 2016 på 9 pct., hvor Danmark i samme periode har reduceret med 40 pct.. Når Danmark så ovenikøbet pålægges det største reduktionskrav i 2020, hvor de fire nævnte lande har reduktionsforpligtelser på mellem 3 og 5 pct., er det undergravende for dansk landbrugs konkurrenceevne. Sammenholdt med, at ca. 2/3 af depositionen af luftbåren kvælstof på det danske landareal er fra udenlandske kilder, understreger det, at en holdbar løsning af ammoniakudfordringen for dansk landbrug og dansk natur kun findes ved et stærkt dansk internationalt engagement.

Med venlig hilsen

Henrik Bang Jensen

D 33 39 44 52
M 40 37 26 32
E hbj@lf.dk